

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet

Kopi: Politidirektoratet
Politiets Sikkerhetstjeneste
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Nr.
GI-05/2022

Vår ref
22/1660

Dato
23.03.2022

GI-05/2022 Overføring fra Moldova til Norge av personer fordrevet fra Ukraina

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) viser til departementets alminnelige instruksjonsadgang, samt lov av 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.) § 128 første ledd og annet ledd. Instruksen gjelder forberedelse og gjennomføring av omfordeling av ukrainske borgere, og ev. tredjelandsborgere eller statsløse etter nærmere angitte kriterier, fra Ukrainas naboland. Regjeringen har besluttet å tilby å overføre 2500 ukrainske borgere fra Moldova til Norge, etter angitte kriterier. Personene skal som utgangspunkt gis midlertidig kollektiv beskyttelse, jf. utl. § 34 og utlendingsforskriften (utlf.) § 7-5 a.

2. BAKGRUNN

Som følge av krigen i Ukraina mottar nå europeiske land som grenser til Ukraina et stort antall personer fordrevet fra landet. Den pågående flyktningstrømmen fra Ukraina er den største siden andre verdenskrig, og utgjør per nå om lag 3,5 millioner ukrainere og tredjelandsborgere. Belastningen på enkelte av Ukrainas naboland er stor, herunder Moldova. Den 28.2.2022 mottok Norge en anmodning fra Moldova om å relokalisere flyktninger fra landet. Anmodningen ble også sendt til andre europeiske land. Som et svar på anmodningen fra Moldova har regjeringen besluttet å tilby overføring av 2500 personer fordrevet fra Ukraina. Det norske bidraget er på linje med det antallet Tyskland og Frankrike har tilbudt å overføre fra Moldova.

EU har etablert en solidaritetsplattform for å avlaste landende, herunder koordinere bistand til å overføre personer som er omfattet av midlertidig beskyttelse i EU, som følge av masseflyktsituasjonen fra Ukraina. Det er Europakommisjonen som leder prosessen. Norge er invitert til å delta sammen med øvrige Schengen-assosierte land.

Europakommisjonen forventes å legge frem felles prosedyrer for overføring av flyktninger fra Moldova (EUs standardprosedyrer/Standard Operating Procedures (SOP)). Som en del av disse prosedyrene skal UNHCR identifisere kandidater for overføring. Prosedyrene vil omhandle både direkte uttak fra Moldova og uttak via transitt-fasilitet i Romania samt prosedyrer for overføring av enslige mindreårige fra hhv. Moldova og via Romania.

På denne bakgrunn ber departementet om at Utlendingsdirektoratet (UDI) forbereder uttak av 2 500 personer fordrevet fra Ukraina, og omfattet av utl. § 34 og utlendingsforskriften (utlf.) § 7-5 a, til Norge. Utvelgelse av kandidater og prosess med overføring til Norge skjer i henhold til instruksene nedenfor.

3. INSTRUKS

UDI skal velge ut 2 500 personer fordrevet fra Ukraina som befinner seg i Moldova for overføring til Norge for asylsøknadsbehandling. Overførte personer registreres som søknader om midlertidig kollektiv beskyttelse jf. utl. § 34 og utlendingsforskriften (utlf.) § 7-5 a. Overføringen tar utgangspunkt i EUs standardprosedyrer (SOP) som forventes besluttet innen kort tid. Det norske uttaket må skje med de nødvendige tilpasninger som følger av nasjonalt regelverk samt forutsetningene i denne instruksene for øvrig.

Det er en forutsetning at kandidatene som skal overføres oppfyller følgende krav:

- Kandidaten omfattes av personkretsen som kan gis midlertidig kollektiv beskyttelse jf. utl. § 34 og utlf. § 7-5 a (se punkt 3.1. nedenfor)
- Identitet er tilstrekkelig sannsynliggjort.

Søkere skal ikke overføres til Norge dersom:

- Det foreligger opplysninger som tilsier at søkeren skal ekskluderes fra flyktningsstatus i henhold til utl. § 31 eller utlendingen er utvist fra Norge med et innreiseforbud som UDI ikke finner at bør oppheves.

For øvrig gjelder følgende utvelgelseskriterier:

- Personer med familiemedlemmer (ikke begrenset til kjernefamilie) og annen tilknytning til landet vedkommende skal overføres til
- Personer med funksjonsnedsettelse (jf. "Washington Group Questions") med familiemedlemmer.
- Personer med alvorlig (*severe*) helsetilstand med familiemedlemmer
- Gravide kvinner
- Mødre med små/mange barn
- Øvrige personer med sårbarheter

UDI bes se hen til nasjonal mottaks- og bosettingskapasitet ved vurdering av andel kandidater innenfor ulike kategorier. Dette kan være et særlig relevant hensyn for blant annet personer med omfattende helse- og omsorgsbehov og enslige mindreårige. Det vises her også til at Norge har tilbudt overføring av 550 pasienter innenfor MEDEVAC, jf. rundskriv GI-06/2022, og at vi gjennom denne ordningen vil ta imot mange med slike behov. UDI bes om å konferere med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) med

hensyn til vurdering av bosettingskapasitet der dette er relevant for vurdering av andel kandidater.

Kontroll av kandidatene mht. identitet, bakgrunn og innhenting av fingeravtrykk mv. foretas før utreise av myndighetene i Moldova med bistand fra Frontex/Europol. I unntakstilfeller kan statene anmode om ytterligere undersøkelser eller selv foreta sikkerhetsintervju med kandidatene. Politiet bes om å opprette kontakt med Frontex og Europol for å sikre at kravene til personkontroll før innreise til Norge er ivaretatt, samt vurdere egnet tilstedeværelse. Politiet bes videre om å koordinere prosessen med Politiets sikkerhetstjeneste (PST), herunder sikre at PST får forelagt listene over kandidater.

Det legges til grunn at kontroll etter ankomst til Norge skjer iht. «Ny registreringsrutine for søkere som ankommer fra Ukraina» (UDI 2010-018 V6).

Kandidater som fyller vilkårene i denne instruksjonen gis innreisevisum etter utl. § 12, jf. utl. § 126 fjerde ledd. UDI fatter deretter vedtak om midlertidig kollektiv beskyttelse, jf. utl. § 34 og utlf. § 7-5 a. Dersom det skulle komme tredjelandsborgere eller statsløse som ikke fyller kriteriene for midlertidig kollektiv beskyttelse, tas disse inn i et ordinært asylspor.

3.1 Hvem som omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse

Regjeringen iverksatte 11. mars d.å. en ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer som er fordrevet fra Ukraina, jf. utlf. § 7-5 a. Følgende personer er omfattet av ordningen:

- ukrainske statsborgere bosatt i Ukraina før 24. februar 2022
- tredjelandsborgere og statsløse som har fått internasjonal beskyttelse eller tilsvarende nasjonal beskyttelse i Ukraina før 24. februar 2022
- tredjelandsborgere og statsløse som er nære familiemedlemmer av personer som nevnt i punktene over, som ektefelle, samboer, barn under 18 år og andre familiemedlemmer som var del av hovedpersonens husstand før 24. februar 2022.

EU har også iverksatt en ordning med midlertidig beskyttelse for ukrainske borgere. I tillegg til personkretsen som omfattes av den norske ordningen, jf. over, omfatter EUs ordning også tredjelandsborgere og statsløse som var bosatt i Ukraina før 24. februar d.å. med permanent oppholdstillatelse, dersom de ikke trygt kan returnere til sitt opprinnelsesland. I tillegg *kan* EU-statene gi midlertidig beskyttelse til tredjelandsborgere og statsløse som hadde lovlig opphold i Ukraina før 24. februar d.å., dersom de ikke trygt kan returnere til sitt opprinnelsesland. Disse gruppene er ikke omfattet av den norske ordningen.

3.2 Overføring til Norge

Det er ønskelig at gjennomføring skjer snarest mulig, i lys av de akutte behovene.

Prosesen med overføring til Norge må skje i tett koordinering med EU, og i tråd med de standardprosedyrer som forventes besluttet. Overføring til Norge bør videre gjennomføres puljevis av hensyn til nasjonal kapasitet for registrering og mottak.

For å legge til rette for rask bosetting bes UDI om å formidle opplysninger til IMDi om antall personer som ankommer landet innenfor hvilke kategorier, og ankomsttid.

Det er trolig en del personer fordrevet fra Ukraina som har tatt med seg kjæledyr. Det vises til at det er svært strenge krav til rabiesvaksinasjonsstatus av dyr som kommer fra Ukraina. Dersom det er ønskelig å medbringe kjæledyr til Norge skal dette skje i tråd med gjeldende regelverk for innførsel av dyr til landet. UDI bes kontakte Mattilsynet for å sikre overholdelse av dette regelverket.

Hvert land har ansvar for transport fra det landet det overføres personer fra, hhv. Moldova eller Romania. Dersom uttaket foretas via Romania har landene ansvar for transport fra Romania. Organisering av transporten skjer i samarbeid med IOM. UDI og politiet bes vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å foreta uttak direkte fra Moldova eller via Romania. Politiet har ansvar for å planlegge transport direkte fra Moldova eller fra Romania, herunder valg av transportmåte.

Ved overføring til Norge må det foretas en vurdering av behov for helsepersonell i lys av personenes helsetilstand. UDI bes om å gjøre denne vurderingen i samråd med Politiet.

Politiet bes foreta en personkontroll ved ombordstigning fly i Moldova/Romania for identitetskontroll av personer som skal overføres opp mot kandidatlistene akseptert av norske myndigheter.

Politiet bes om å besørge transport til Nasjonalt ankomstsenter eller annen egnet lokasjon, etter at søkerne ankommer Norge.

Politiet skal registrere aktuelle kandidater, herunder blant annet foreta eventuelle ytterligere avklaringer knyttet til identitet ved ankomst til Norge.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Regjeringen vil snarlig legge frem for Stortinget en budsjettproposisjon knyttet til Ukraina, hvor de foreslår en bevilgning til formålet.

For å iverksette det norske bidraget til omfordeling må UDI nå starte forberedelsene med tanke på planlegging av overføringen til Norge. UDI bes om å melde inn kontaktpunkt i relevant EU-forum. UDI bes også om å opprette kontakt med myndighetene i Moldova og Romania, EUs asylbyrå (EUAA), UNHCR, IOM og andre involverte, med tanke på forberedelse og gjennomføring av det norske uttaket.

All nødvendig saksbehandling etter at asylsøkerne kommer til Norge, inkludert vedtaksfattning skal skje i henhold til gjeldende retningslinjer, jf. UDI 2010-081 vedlegg 6 og saksløp for ukrainere for vurdering av kollektiv beskyttelse.

PU og UDI må informere departementet dersom overføringen fører til at andre oppgaver må nedprioriteres.

UDI bes om å holde departementet løpende orientert om planene for uttaket, ankomster og eventuelle utfordringer.

5. IKRAFTTREDELSE

Instruksen trer i kraft straks og gjelder til den opphører eller erstattes av annen instruks.

Uttaket vil følge EUs standardprosedyrer (SOP) når de er besluttet, med nasjonale tilpasninger som følger av denne instruksen. Det er de til enhver tid oppdaterte standardprosedylene som er gjeldende.

Med hilsen

Siw Skjold Lexau
avdelingsdirektør

Stine Münter
departementsrådgiver